

Tisková zpráva

Čeští občané o svých možnostech ovlivnit veřejné dění a o participaci veřejnosti na rozhodování – podzim 2023

- ⊙ Většina české společnosti (62 %) si myslí, že je možné se otevřeně vyjadřovat k problémům a nedostatkům ve společnosti. Oproti tomu pouze necelá pětina (18 %) věří, že je možné ovlivnit řešení problémů na celostátní úrovni.
- ⊙ Lidé, kteří nejsou spokojeni se současnou ekonomickou či politickou situací, a ti, kteří deklarovali, že nepůjdou k příštím volbám, se častěji přiklánějí k názoru, že veřejnou sféru nemohou ovlivnit. Optimističtější postoj naopak zastávají lidé, kteří mají vyšší vzdělání, jsou obecně spokojenější se svým životem, hodnotí svou životní úroveň jako dobrou a více důvěřují vládě.
- ⊙ Jako nejvíce efektivní metoda prosazení změny zákona byla hodnocena stávka a práce v politické straně, za alespoň spíše účinné je pokládá shodně necelá polovina české veřejnosti (49 %). Naopak jako nejméně účinná při snaze o prosazení změny zákona se lidem jeví práce v církvi (11 % účinná, 81 % neúčinná) a hladovka (10 % účinná, 85 % neúčinná).
- ⊙ Poprvé v historii měření nevnímá žádný z předložených způsobů prosazování legislativní změny jako alespoň „spíše“ účinný nadpoloviční většina české společnosti.
- ⊙ O významných místních otázkách by měli dle mínění české veřejnosti rozhodovat především sami občané (pro se vyjádřilo 78 % lidí). Ve zbývajících situacích naopak převládá názor, že by rozhodovat měli volení politici (v případech významných společenských otázek 49 %, významných zákonů 70 % a významných mezinárodních smluv 77 %).
- ⊙ Preference delegovat rozhodování ve větší míře na volené politiky mají častěji lidé, kteří jsou spokojenější s aktuální politickou a ekonomickou situací, a dále ti, kteří více důvěřují vládě a poslanecké sněmovně, tj. ti, kteří více důvěřují zvolené politické reprezentaci.

Zpracovala:

Štěpánka Weikertová

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

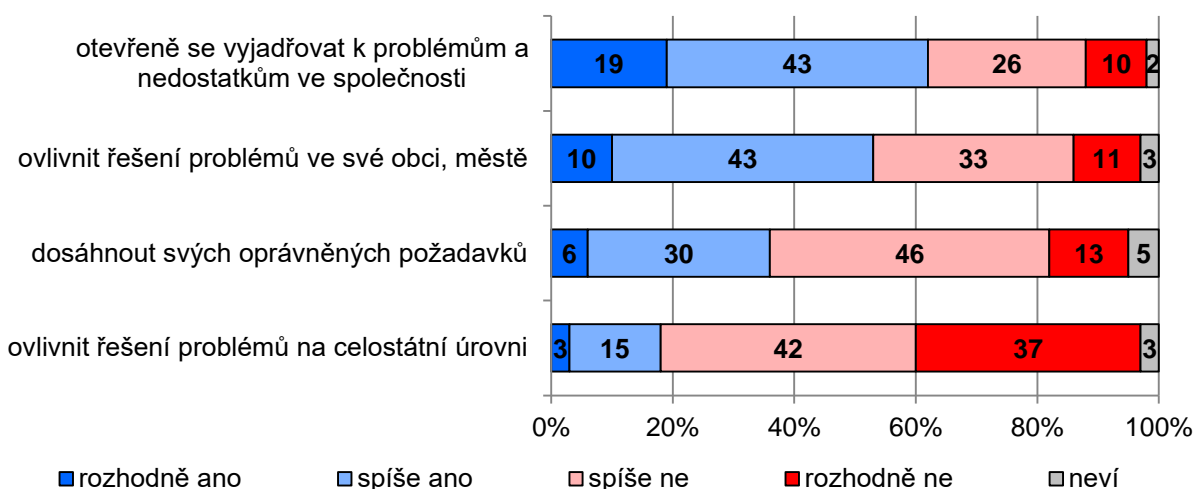
Tel.: +420 210 310 587; e-mail: stepanka.weikertova@soc.cas.cz

V podzimní vlně pravidelného šetření Naše společnost CVVM zjišťovalo, zda si Češi myslí, že mají možnost ovlivňovat veřejné dění a legislativní proces, a zda by podle jejich mínění měli o určitých veřejných záležitostech rozhodovat přímo občané či volení politici.

Při posuzování možností občanů ovlivňovat veřejnou sféru (viz graf 1) se Češi nejčastěji ztotožňují s názorem, že se mohou otevřeně vyjadřovat k problémům a nedostatkům ve společnosti, kdy se pro tuto možnost vyjádřily více než tři pětiny (62 %) dotázaných. Nadpoloviční většina (53 %) lidí si myslí, že má možnost ovlivnit řešení problémů ve své obci či městě. Opačný názor zastávají více než dvě pětiny (44 %) české společnosti. U dalších dvou dotazovaných možností, jak ovlivnit veřejnou sféru, již převažoval podíl negativních odpovědí. Necelé dvě pětiny (36 %) českých občanů věří, že mají možnost dosáhnout svých oprávněných požadavků, na druhé straně 59 % lidí této možnosti nevěří. Pouze necelá pětina (18 %) respondentů uvedla, že podle svého názoru má možnost ovlivnit řešení problémů na celostátní úrovni, oproti tomu téměř čtyři pětiny (79 %) občanů zastávají názor opačný, z toho 37 % uvedlo, že takovou možnost „rozhodně“ nemá.

Graf 1. Možnost občanů ovlivňovat veřejnou sféru (v %)¹

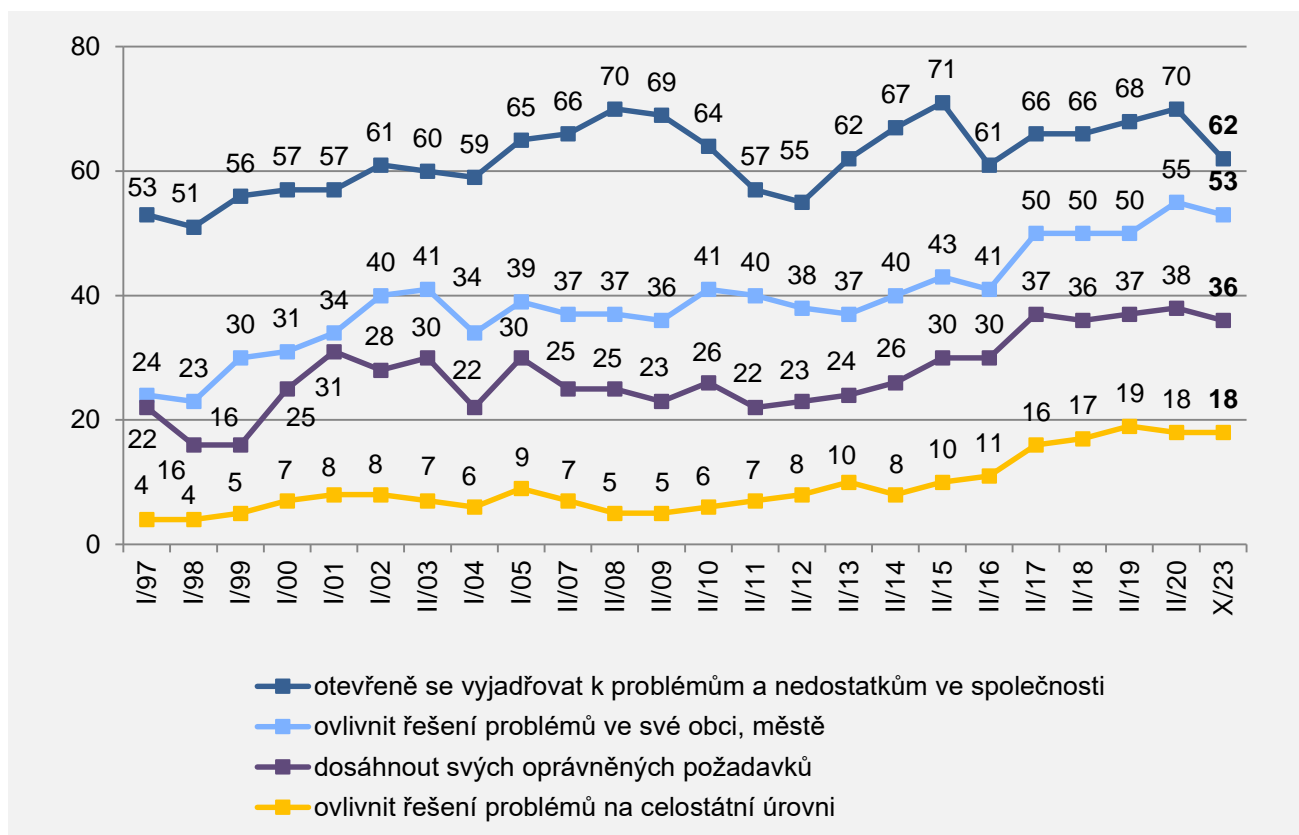
Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 28. 9. – 4. 12. 2023, 913 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Detailnější analýza dále ukázala, že možnost ovlivnit hodnocené aspekty veřejné sféry častěji pocítují lidé s vyšším vzděláním, lidé, kteří jsou obecně spokojeni se svým životem, mají vyšší důvěru ve vládu, subjektivně vnímají úroveň své domácnosti jako dobrou a dále také ti, kteří se na levopravé škále politické orientace řadí k pravici. Naopak lidé nespokojení se současnou ekonomickou či politickou situací a dotazovaní, kteří deklarovali, že nepůjdou k příštím volbám, se častěji přiklánějí k názoru, že veřejnou sféru ovlivnit nemohou. Relativně skepticky se k možnosti ovlivňování veřejné sféry staví lidé ve věku 65 let a více, kteří si častěji myslí, že se nemohou otevřeně vyjadřovat k problémům a nedostatkům ve společnosti a nemohou dosáhnout svých oprávněných požadavků. Názor, že je možné dosáhnout oprávněných požadavků, naopak častěji sdílí mladí ve věku 15 až 19 let. Lidé v této věkové kategorii také častěji věří, že mohou ovlivnit řešení problémů v jejich obci či městě.

¹ Znění otázky: „Řekl byste, že v dnešní době lidé, jako jste Vy, a) mají možnost otevřeně se vyjadřovat k problémům a nedostatkům ve společnosti, b) mohou ovlivnit řešení problémů ve své obci, městě, c) mohou ovlivnit řešení problémů na celostátní úrovni, d) mohou dosáhnout svých oprávněných požadavků.“ Varianty odpovědí: rozhodně ano; spíše ano; spíše ne; rozhodně ne.

Graf 2: Možnosti občanů ovlivňovat veřejnou sféru – časové srovnání (v %)

Pozn.: Uveden podíl součtu odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

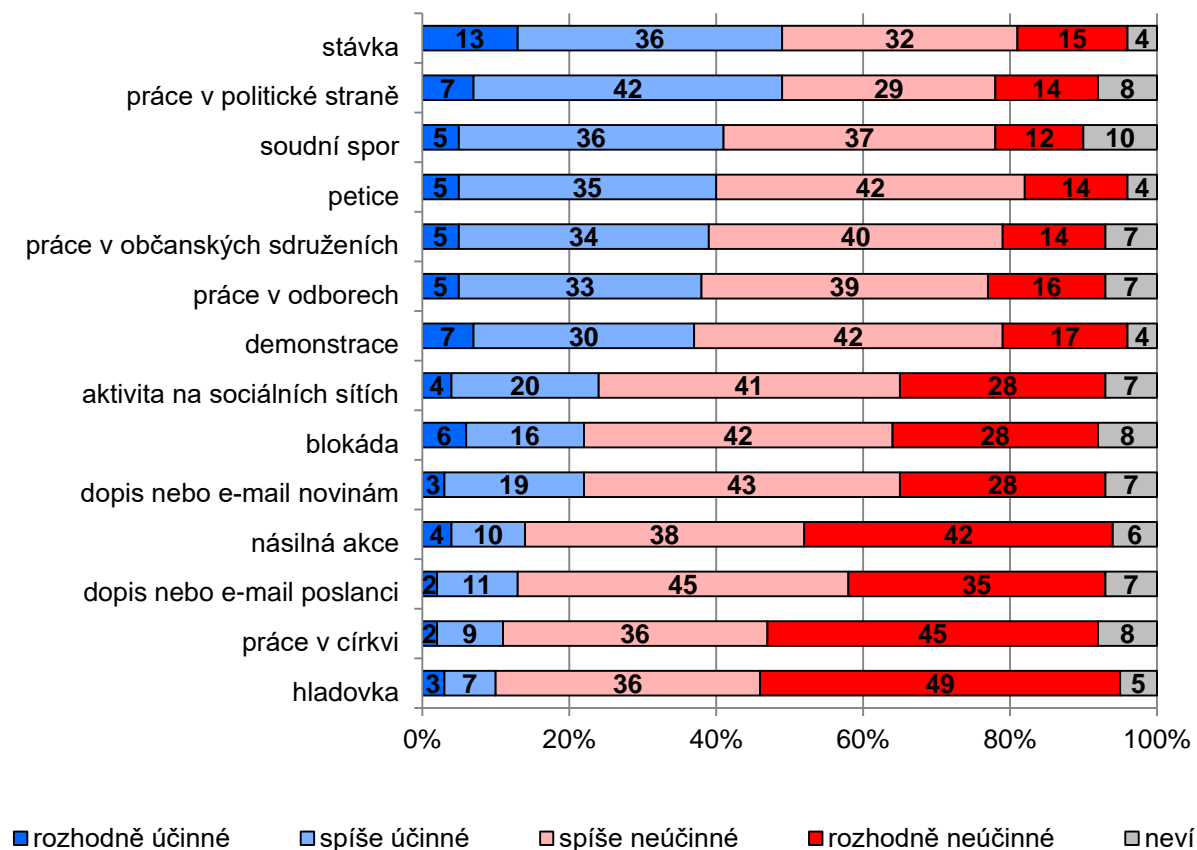
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

V porovnání s výzkumem realizovaným v únoru 2020, kdy byla tato baterie otázek pokládána naposledy, nedošlo v zastoupení odpovědí k významným změnám (viz graf 2). Výjimkou je pokles o 8 procentních bodů v případě názoru občanů na možnost otevřeně se vyjadřovat k problémům a nedostatkům ve společnosti. Jedná se tak o druhou nejnižší míru souhlasu s touto možností v uplynulých deseti letech; nepatrně nižší (o 1 p. b.) byla tato míra pouze v roce 2016, poté následoval mírný stabilní nárůst. V delším časovém horizontu výzkum potvrzuje dlouhodobý trend nárůstu pozitivních odpovědí v případě možnosti ovlivnit řešení problémů na celostátní úrovni (z 5 % v roce 2009 na současných 18 %) a možnosti dosáhnout oprávněných požadavků (z 22 % v roce 2011 na současných 36 %). Výrazný vzestupný trend jsme zaznamenali i u možnosti ovlivnit řešení problémů na obecní úrovni, kdy za poslední dekádu došlo k nárůstu o 16 procentních bodů.

Ve výzkumu jsme dále zjišťovali názory na to, jak účinné jsou konkrétní způsoby, jakými mohou občané ovlivňovat legislativu, respektive prosazovat změnu zákona. Výsledky zachycuje graf 3. Jako nejvíce efektivní metoda prosazení změny zákona byla hodnocena stávka a práce v politické straně, za alespoň spíše účinné je pokládá shodně necelá polovina dotázaných (49 %). Stávku přitom za „rozhodně účinný“ způsob považuje 13 % české veřejnosti, práci v politické straně pak 7 % lidí. Všechny ostatní zkoumané možnosti vnímá jako účinné již výrazně méně než polovina občanů a v případě těchto aktivit naopak převažuje podíl těch, kteří je pokládají za neefektivní. Přibližně dvě pětiny hodnotí jako účinný soudní spor (41 %), petici (40 %), práci v občanských sdruženích (39 %), práci v odborech (38 %) a demonstraci (37 %). Značně skepticky se česká společnost staví k aktivitě na sociálních sítích, blokádám či dopisům nebo e-mailům adresovaným novinám, které za neúčinné považuje přibližně sedm z deseti občanů. Přibližně čtyři pětiny hodnotí jako neúčinné dopisy nebo e-maily adresované poslancům (80 %) a práci v církvi (81 %). Rovněž extrémní formy nátlaku v podobě násilných akcí či hladovky jsou hodnoceny jako neefektivní výraznou většinou občanů, v jejich účinnost věří jen 14 % v případě násilné akce a pouze desetina (10 %) v případě hladovky, zatímco

podíl dotázaných s opačným názorem činí čtyři pětiny u násilných akcí (80 %) a téměř devět desetin u hladovky (85 %).

Graf 3: Účinnost některých aktivit občanů při snaze prosadit změnu zákona (v %)²

Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně účinné“ a „spíše účinné“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 28. 9. – 4. 12. 2023, 913 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podrobnější analýza z pohledu sociodemografických znaků ukázala, že muži oproti ženám vyjadřují silnější skepsi k účinnosti aktivity na sociálních sítích a práce v církvi při snaze o změnu zákona. Oproti tomu však častěji věří v účinnost stávky. S vyšším vzděláním narůstá míra optimismu k účinnosti práce v politické straně, soudnímu sporu a práce v občanských sdruženích. Absolventi vysokých škol také optimističtěji hodnotí účinnost zaslání e-mailů či dopisů novinám. Lidé se základním a středním vzděláním bez maturity nebo vyučení jsou pak skeptičtější v případě hodnocení účinnosti stávek. Se zlepšujícím se hodnocením současné politické situace narůstá víra v účinnost všech dotazovaných prostředků s výjimkou nátlakových forem (násilné akce, hladovka, blokáda), demonstrace, petice a aktivity na sociálních sítích. Kromě práce v odborech a v občanských spolcích, petice, stávky, násilných akcí a blokády se zvyšuje důvěra ve zkoumané prostředky také s narůstající spokojeností se současnou ekonomickou situací.

² Znění otázky: „Zde jsou některé aktivity, které občané většinou dělají, aby změnili zákon. Jak účinné podle Vás jsou a) dopis nebo e-mail novinám, b) práce v politické straně, c) práce v odborech, d) práce v církvi, e) soudní spor, f) demonstrace, g) dopis nebo e-mail poslanci, h) násilná akce, i) petice, j) hladovka, k) aktivita na sociálních sítích, l) stávka, m) práce v občanských sdruženích či spolcích, n) blokáda.“ Varianty odpovědí: rozhodně účinné; spíše účinné; spíše neúčinné; rozhodně neúčinné.

Tabulka 1: Účinnost některých aktivit občanů při snaze prosadit změnu zákona – časové srovnání (v %)

	účinné/neúčinné										
	VI/03	II/07	II/08	II/09	II/10	II/11	II/13	II/14	II/15	II/20	X/23
práce v politické straně	60/30	60/30	63/29	65/27	61/31	59/33	54/39	62/32	64/29	61/32	49/43
stávka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	50/46	49/47
soudní spor	40/47	46/40	42/46	39/45	41/47	39/51	37/53	42/49	44/47	37/53	41/49
petice	x	x	x	44/51	47/48	39/56	41/54	52/44	47/49	46/50	40/56
práce v občanských sdruženích	x	x	x	x	x	x	x	x	x	39/53	39/54
práce v odborech	48/41	44/43	42/46	45/44	42/49	42/50	39/52	43/49	44/46	45/47	38/55
demonstrace	47/46	48/46	45/51	49/46	48/47	43/53	37/59	49/48	45/52	43/53	37/59
aktivita na soc. sítích	x	x	x	x	x	x	x	31/56	25/61	29/61	24/69
blokáda	x	x	x	x	x	x	x	x	x	21/66	22/70
dopisy nebo e-mail novinám ^a	31/64	31/63	24/71	24/71	26/70	27/69	27/67	27/70	25/69	29/66	22/71
násilná akce	12/75	14/74	13/75	14/76	16/75	15/75	15/76	19/74	15/78	15/78	14/80
dopis nebo e-mail poslanci ^a	26/63	21/65	18/73	20/71	19/73	15/78	16/75	19/73	19/74	22/72	13/80
práce v církvi	18/67	12/71	11/77	10/74	11/76	8/79	9/76	13/74	13/74	13/76	11/81
hladovka	x	x	x	11/80	12/80	7/81	10/81	14/81	10/84	10/84	10/85

Pozn.: Tabulka obsahuje součet pozitivních odpovědí („rozhodně účinné“ + „spíše účinné“) a součet negativních odpovědí („spíše neúčinné“ + „rozhodně neúčinné“). Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu pozitivních odpovědí v roce 2023. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

^a Do r. 2015 byly příslušné položky ve znění „dopisy novinám“ a „dopis poslanci“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

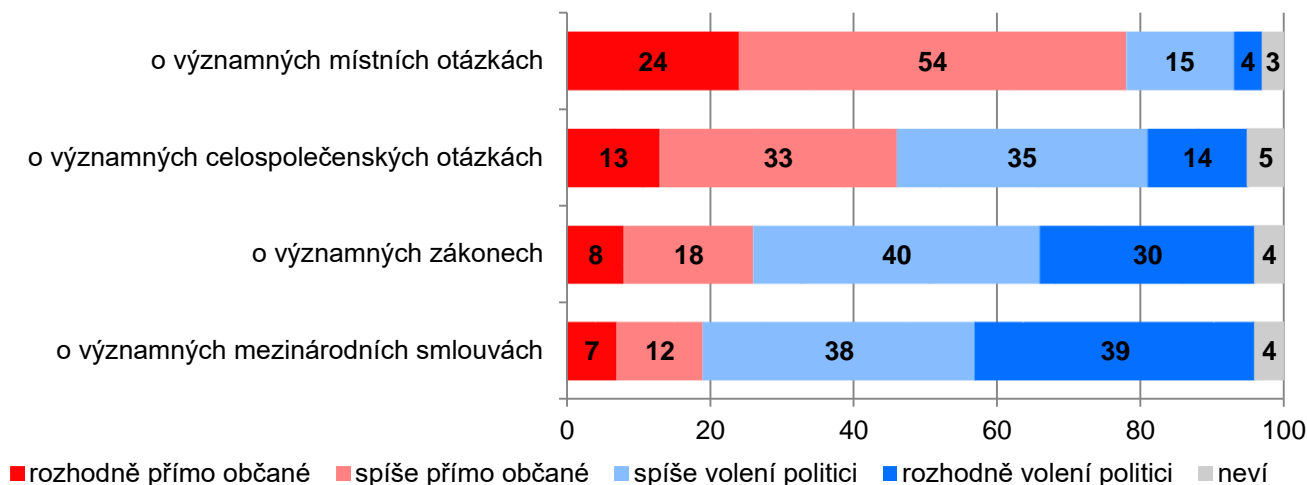
Z hlediska časového srovnání (viz tabulka 1) došlo od února roku 2020, kdy byla tato baterie otázek pokládána naposledy, k nejméně výraznějšímu poklesu v případě hodnocení účinnosti práce v politické straně jakožto metody prosazení legislativní změny (z 61 % na současných 49 %). Poprvé v historii měření této položky, to jest od roku 2003, nepředstavuje podíl těch, kteří věří v její účinnost, nadpoloviční většinu. Je to zároveň poprvé, kdy žádný způsob prosazování změny v zákonech nevnímá jako alespoň spíše účinný více než polovina české společnosti. Také poklesly podíly těch, kteří pokládají za účinné psaní dopisů a e-mailů poslancům (o 9 procentních bodů), novinám, práci v odborech (shodně o 7 p. b.) či aktivitu na sociálních sítích (o 5 p. b.). U všech těchto sledovaných aktivit se zároveň jedná o nejnižší míru důvěry v jejich účinnost od počátku měření. Od posledního šetření se snížil (o 6 procentních bodů) také podíl lidí, kteří jako účinný prostředek hodnotí demonstraci, a vrátil se tak na úroveň měření z roku 2013. Oproti roku 2020 je naopak mírně vyšší podíl občanů, kteří věří v účinnost soudního sporu (o 4 procentní body). Vyšší je pak také podíl těch, kteří považují za neefektivní způsob prosazování změny zákona práci v církvi (nárůst o 5 procentních bodů) a blokádu (o 4 procentní body). U zbylých zkoumaných možností se hodnocení jejich efektivity od posledního měření výrazně nezměnilo.

Třetí sada otázek zjišťovala, ve kterých případech by se měli na rozhodování podílet volení zástupci a ve kterých přímo občané. Nepřímo jsme se tak dotazovali na názor, co by mělo a co by naopak nemělo být předmětem rozhodování pomocí nástroje přímé demokracie, tj. referenda (ačkoliv tento pojem nebyl v otázce použit).

Téměř čtyři pětiny (78 %) dotázaných se domnívají, že o významných místních otázkách by měli rozhodovat přímo občané (24 % „rozhodně přímo občané“, 54 % „spíše přímo občané“), necelá jedna pětina (19 %) respondentů by přenechala rozhodování voleným politikům. Ve zbývajících případech naopak v české veřejnosti převládá názor, že by rozhodovat měli volení političtí zástupci. Konkrétně rozhodování o významných celospolečenských otázkách by voleným politikům svědila téměř polovina dotázaných (49 %), občanům pak 46 % respondentů. V případě rozhodování o významných zákonech a mezinárodních smlouvách jsou pak názory české společnosti jednoznačné. Pro přímé rozhodování občanů v otázce významných zákonů je více než čtvrtina (26 %) dotázaných (naopak 70 % je pro rozhodování politiků), pro rozhodování občanů o významných mezinárodních smlouvách se vyslovilo jen 19 %

respondentů (77 % by ponechalo rozhodování na politicích, z toho 39 % „rozhodně“). Podrobné výsledky zachycuje graf 4.

Graf 4: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? (v %)³

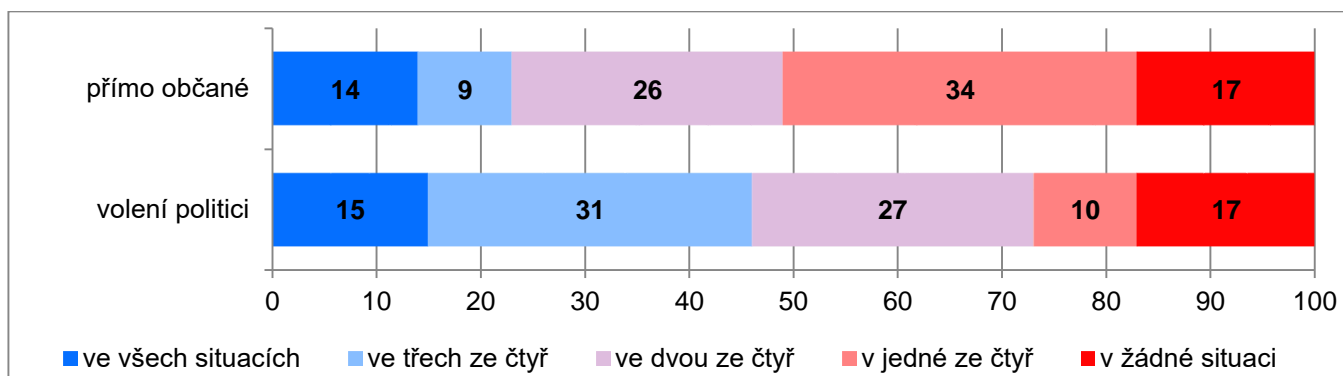
Pozn.: Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně přímo občané“ a „spíše přímo občané“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 28. 9. – 4. 12. 2023, 913 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 5 pak zachycuje, v kolika zjišťovaných případech by respondenti přisoudili rozhodování voleným politikům a v kolika přímo občanům. Z výsledků vyplývá, že podíl těch, kteří by přenechali rozhodování ve všech situacích buďto pouze občanům (14 %), nebo pouze voleným politikům (15 %), se téměř neliší. Rozdíl ve prospěch rozhodování volených politiků tvoří zejména skupina dotázaných, kteří by politikům svěřili rozhodování ve třech zkoumaných oblastech – představuje téměř třetinu souboru (31 %) – zatímco analogická skupina preferující přímé rozhodování občanů ve třech oblastech zaujímá jen 9 % veřejnosti. Zrcadlově se pak tento poměr promítá do rozdílu v případě, kdy respondenti přisoudili politikům/občanům rozhodování jen v jedné ze čtyř situací (10 % u volených politiků, 34 % u přímého rozhodování ze strany občanů).

³ Znění otázky: „Měli by podle Vás v následujících případech rozhodovat volení politici, nebo přímo občané? O významných zákonech, o významných mezinárodních smlouvách, o významných celospolečenských otázkách, o významných místních otázkách.“ Varianty odpovědí: rozhodně volení politici; spíše volení politici; spíše přímo občané; rozhodně přímo občané.

Graf 5: Počet situací, ve kterých mají spíše či rozhodně rozhodovat... (v %)

Pozn.: Jde o součet výskytu variant příslušných odpovědí „spíše“ a „rozhodně“ u všech čtyř zkoumaných situací.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 28. 9. – 4. 12. 2023, 913 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podrobnější analýza ukázala, že preference rozhodování volených politiků stoupají se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti, současné ekonomické a také politické situace. Stejně tak s vyšší důvěrou ve vládu a poslaneckou sněmovnu (tj. s vyšší důvěrou ve zvolenou politickou reprezentaci) narůstá podíl těch, kteří by ve větší míře delegovali rozhodnutí na volené politiky. Souvislost se sociodemografickými charakteristikami nebyla zjištěna; výjimkou je pouze vzdělání, kdy vysokoškolsky vzdělaní oproti lidem se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity inklinují ve zvýšené míře k rozhodování volených politiků.

Tabulka 2: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? – časové srovnání (v %)

	občané/politici											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2023
o významných místních otázkách	81/15	85/12	83/14	84/13	85/13	83/14	81/16	83/15	81/16	78/19	75/23	78/19
o významných celospolečenských otázkách	53/41	54/42	58/38	59/36	56/40	54/41	54/41	52/45	49/45	49/48	46/51	46/49
o významných zákonech	19/76	32/64	30/65	33/62	28/69	25/71	31/65	23/73	20/75	19/77	21/76	26/70
o významných mezinárodních smlouvách	9/86	13/83	21/75	19/75	14/82	13/83	18/77	15/82	14/82	14/82	14/83	19/77

Pozn.: V roce 2010 byla otázka položena bez adjektiva „významný“ u všech položek. Rozdíly v četnostech u meziročního srovnání 2010 - 2011 tak mohou být způsobeny touto změnou a nelze je jednoznačně přičítat pouze posunům v názorech občanů. Položky jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně přímo občané“ a „spíše přímo občané“ v roce 2023. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Co se týče časového srovnání, v porovnání s minulým výzkumem z roku 2020 mírně vzrostl názor, že by o významných mezinárodních smlouvách a o významných zákonech měli rozhodovat občané (shodně nárůst o 5 procentních bodů). V případě mezinárodních smluv se jedná o nejvyšší podporu rozhodování občany za poslední dekádu. Od posledního měření pak mírně poklesl (o 4 procentní body na současných 19 %) podíl těch, kteří by svěřili rozhodování o významných místních otázkách voleným politikům, a vrátil se tak na úroveň měření z roku 2019. Z dlouhodobého hlediska se však stále jedná o jednu z nejvyšších hodnot ve prospěch rozhodování volenými politiky. V případě rozhodování o významných celospolečenských otázkách nedošlo k významným statistickým změnám. Podobně jako v roce 2020 tak převažuje názor, že o významných celospolečenských otázkách mají rozhodovat volení politici, přičemž v letech 2010 až 2018 dávala veřejnost naopak přednost rozhodování přímo občany. Podrobné výsledky zobrazuje tabulka 2.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v23-10</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>28. 9. – 4. 12. 2023</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>913</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>93</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – dotazování CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PD.3, PD.34, PD.86</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pd240122</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>22. ledna 2024</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Štěpánka Weikertová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
